

Locatiestudie

Cruyff Court in Heerlen

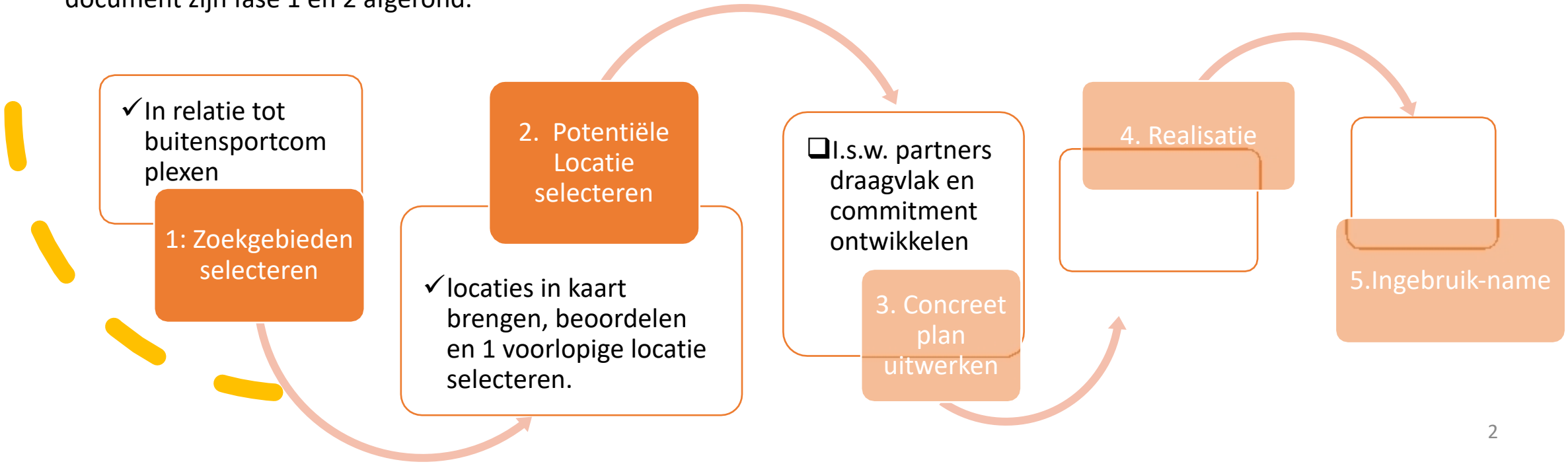
Zoektocht naar een geschikte locatie voor een Cruyff Court in Heerlen

Versie 8 maart 2023

Aanleiding en fasering

Op basis van een burgerinitiatief en de daaruit voortkomende opdracht vanuit de raadscommissie ES is de gemeente Heerlen begin 2022 een ondezoek gestart naar een geschikte locatie voor een Cruyff Court (CC).

Bij voorzieningen als deze is het belangrijk dat er draagvlak is in de buurt. Om te voorkomen dat er op veel locaties tegelijkertijd verwachtingen (of misschien wel weerstand) gecreëerd worden is ervoor gekozen om allereerst zoekgebieden aan te wijzen en vervolgens verschillende potentiële locaties in die gebieden met elkaar te vergelijken en op basis daarvan één locatie te selecteren voor de volgende fase waarin de haalbaarheid concreet gemaakt wordt. Met voorliggende document zijn fase 1 en 2 afgerond.

Criteria volgens de Cruyff Foundation

De commissie ES is in januari 2022 geïnformeerd over de zoektocht naar een geschikte locatie. De Cruyff Foundation hanteert de volgende criteria:

- Een Cruyff Court moet een meerwaarde in de buurt hebben
- Een Cruyff Court wordt medegefinancierd door gemeenten, corporaties, partners en/of lokale bijdragen
- Een Cruyff Court is eigendom en in beheer van de gemeente
- Er moet draagvlak zijn in de wijk, zowel onder bewoners als onder organisaties in de wijk
- Het Cruyff Court moet een centrale plek in wijk zijn of kunnen worden
- Het veldje moet bijdragen aan de beperkte sportmogelijkheden voor de jeugd
- Op een Cruyff Court is sport niet alleen het doel, maar ook een middel om thema's zoals sociale verantwoordelijkheid, integratie, samenspelen, normen en waarden aan te kaarten;
- Het Cruyff Court gaat onderdeel uitmaken van een multifunctionele omgeving.

…..

Criteria Cruyff Foundation vervolg

- …
- Er wordt een Cruyff Foundation Coach opgeleid, die minimaal 1x per jaar Heroes of the Cruyff Courts draait met lokale jongeren
- Om deze thema’s optimaal te benutten is minimaal 6 uren sociaal beheer (activiteiten of toezicht) per week op het Cruyff Court noodzakelijk
- De gemeente geeft aan hoe zij de sociale programmering i.s.m. bewoners en organisaties in de wijk de komende jaren vorm gaat geven
- De gemeente geeft aan hoe zij de samenwerking met alle participanten gaat evalueren
- De investeringskosten bedragen ca. 170.000 euro. Daar komen kosten voor programmering en onderhoud nog bij.

Fase 1: Bepalen zoekgebieden voor een CC

We realiseren ons dat een Cruyff Court meer is dan een willekeurig trapveldje of openbaar voetbalcomplex. Maar bij de zoektocht naar een geschikte locatie denken we dat het opportuun is om voort te borduren op de bestaande beleidslijn tav openbare buitensportcomplexen.

Dat betekent het volgende:

- In Heerlen hebben we openbare buitensportcomplexen (lees voetbalcomplexen) goed gespreid over de stad waarbij op er overal kunstgras ligt waarmee een groot deel van de functie van een Cruijff Court al wordt ingevuld. (zie ook sheet 7 en 8)
- Hoewel er geen strikte afstandsnormen zijn, denken we dat een Cruijff Court binnen een straal van ca. 750 meter van een voetbalcomplex te weinig toegevoegde waarde heeft en we daardoor op voorhand de voorkeur hebben om te gaan voor een locatie waar de afstand tot een bestaand complex aanmerkelijk groter is.
- Wanneer we die redenering in praktijk brengen door het intekenen op de kaart, zien we dat er 4 gebieden ontstaan in Heerlen waarbij een Cruijff Court waarschijnlijk de meeste toegevoegde waarde heeft.
  Dat zijn: ***Hoensbroek Noord, Zeswegen, Molenberg en Heerlerbaan***
- In deze zoekgebieden liggen wel andersoortige trapveldjes. Hoewel de kwaliteit verschilt is er wel altijd een sportmogelijkheid in de buurt.

Fase 2: Potentiële locatie(s) selecteren

- Doel van deze fase is te komen tot 1 voorlopige locatie waarvan de haalbaarheid in fase 3 verder wordt onderzocht.
- Op basis van gegevens van de Cruyff Foundation is er vooralsnog uitgegaan van een minimale afmeting van 20m x 30m plus 2 meter breed voetpad. Oftewel, 24m x 34m. = 816m2.
- Een eerste selectie van potentiële locaties heeft plaatsgevonden o.b.v. input van gebiedsregisseurs en sportconsulenten en beschikbare (onderzoeks)data uit de wijk. Waarbij de insteek is: bestaande sport-speelvoorziening te upgraden naar Cruyff Court en er ontwikkelruimte blijft voor additionele sportvoorzieningen (synergie).
- Deze potentiële locaties zijn geanalyseerd, met elkaar vergeleken en vervolgens beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:
  - **maatschappelijke relevantie** = situatie van de wijk, sportdeelname, gemiddeld inkomen, (on-)tevredenheid over speel- en jongerenvoorzieningen.
  - **meerwaarde t.o.v. de bestaande voorziening** = Hoe schatten we de meerwaarde in om de bestaande plek te upgraden naar een Cruyff Court? Wat weten we over de huidige mate van tevredenheid van de bestaande sport-speelvoorzieningen?
  - In hoeverre is **nog ontwikkelruimte voor additionele sportvoorziening** en synergie?
  - **Onderwijsgebruik** = Is het de verwachting dat scholen de locatie gaan gebruiken voor (na)schoolse activiteiten? Ook in relatie tot de concepten als Gezonde School en Rijke Schooldag.
- Geraadpleegde data zijn: JOGG-meting 2019, www.Parkstadinzicht.nl (buurtmonitor 2021), ww.allecijfers.nl

Potentiële locaties Heerlen-Noord

Aan de noordkant van het spoor zijn de zoekgebieden **Hoensbroek-Noord** en **Zeswegen**. Deze zijn op de afbeelding groen gearceerd.

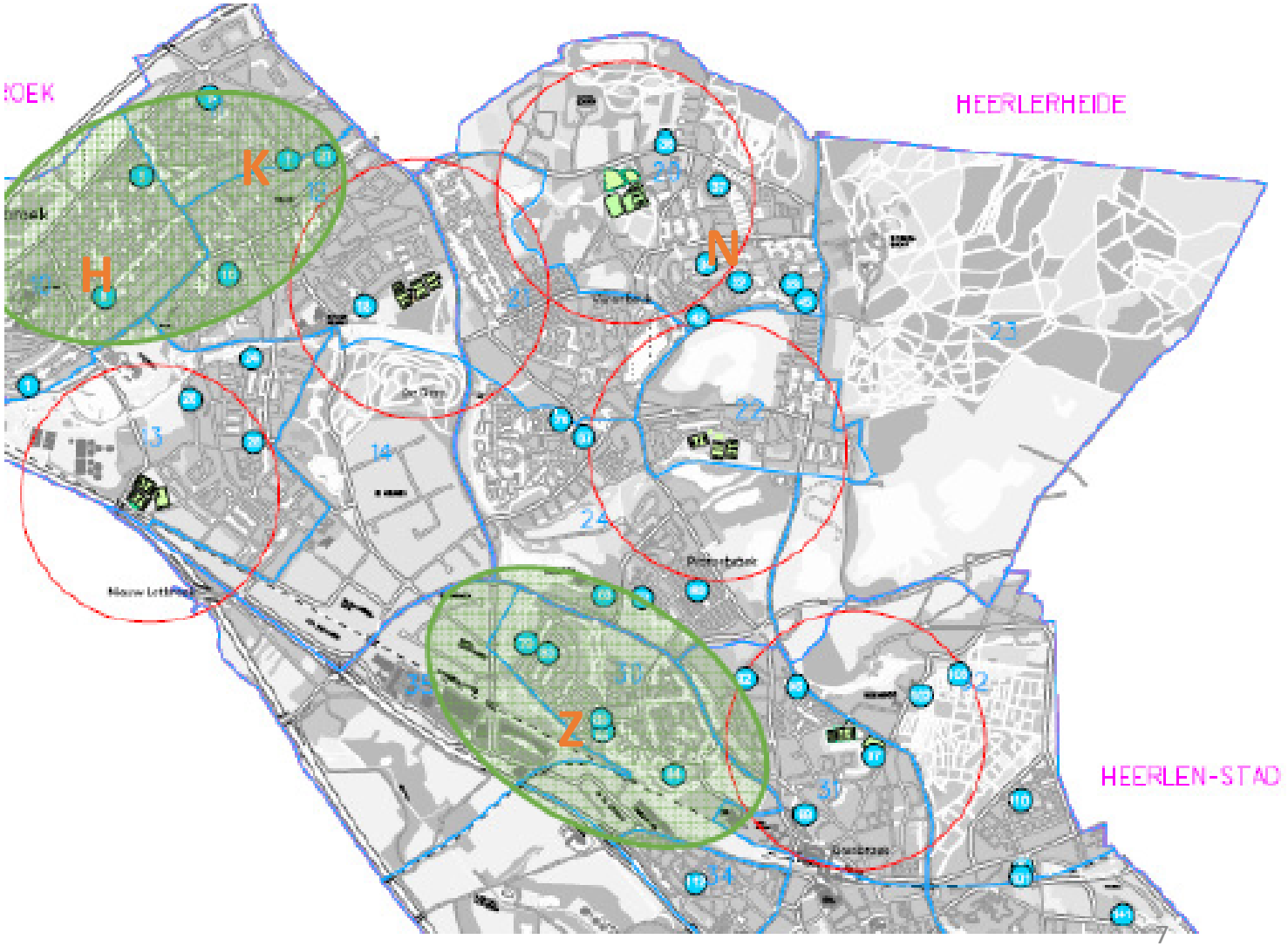
De rode cirkels betreft een diameter van 1.500 meter om bestaande voetbalcomplexen.

Binnen deze zoekgebieden zijn de volgende potentiële locaties aangewezen:

- Hoensbroek Noord: Kastanjelaan **(K)** en Hermesweg **(H)**

- Zeswegen: Zeswegenlaan **(Z)**

*De locatie Navolaan **(N)** is nav interne gesprekken ook meegenomen in de analyse.*

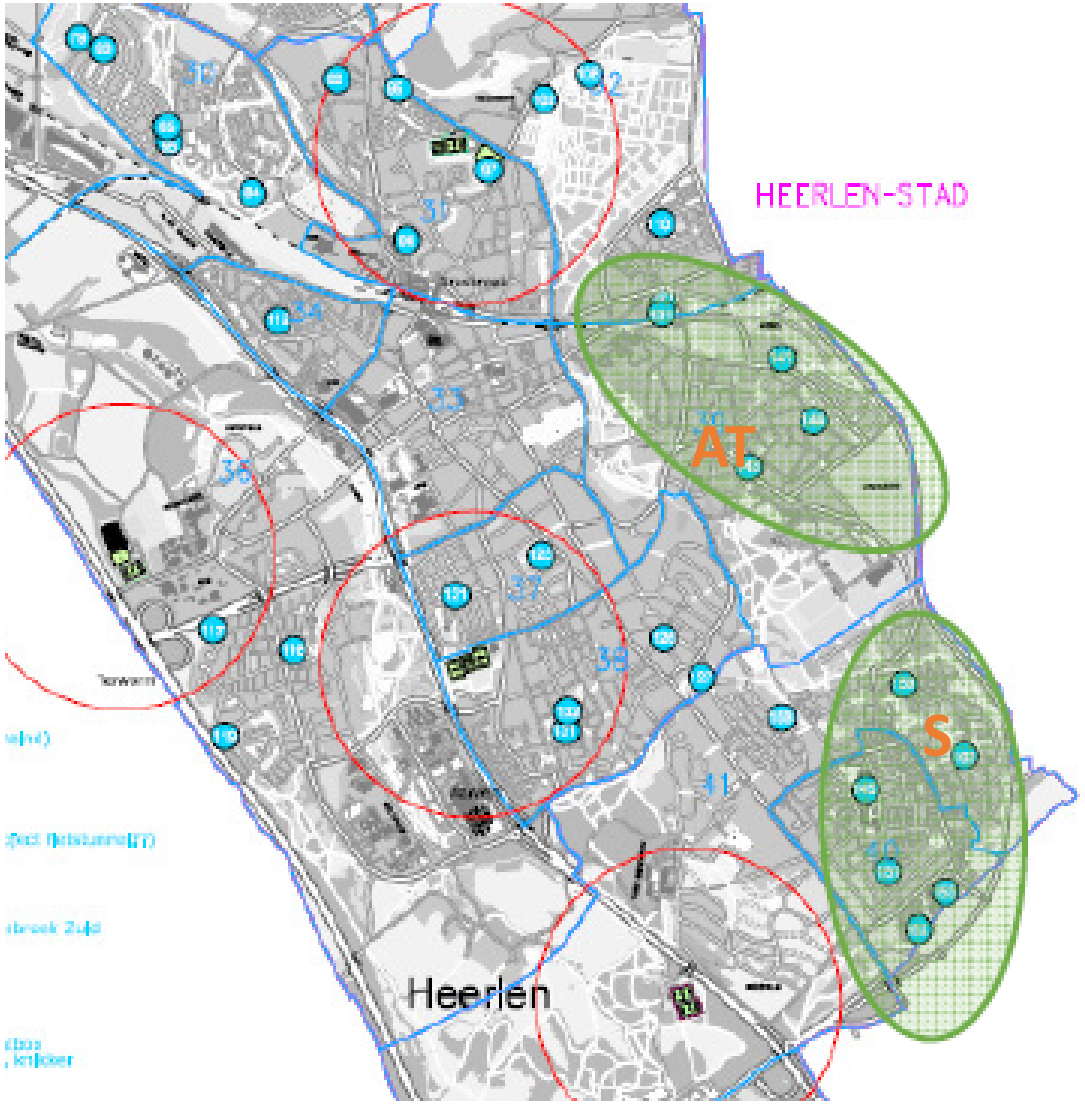

Potentiële zoekgebieden Heerlen-Zuid

Aan de zuidkant van het spoor zijn de zoekgebieden **Molenberg** en **Heerlerbaan**. Deze zijn op de afbeelding groen gearceerd. De rode cirkels betreft een diameter van 1.500 meter om bestaande voetbalcomplexen.

Binnen deze zoekgebieden zijn de volgende potentiële locaties aangewezen:

- Molenberg: Alberdingk Thijmplein **(AT)**
- Heerlerbaan: Sikkelhof **(S)**

Kastanjelaan (Mariarade)

- In Mariarade wonen ca. 500 kinderen/jongeren (tussen 5 en 19 jaar). Gezien de nabijheid van de wijken Maria-Gewanden en De Dem en is het werkelijke verzorgingsgebied waarschijnlijk groter.
- Ruimtelijk lijkt het veld net (wel/niet) inpasbaar, en moeten hoogteverschillen op het terrein worden opgevangen en is de afstand tot woningen erg klein.
- Er blijft weinig ruimte voor uitbreiding met andere sport-speelvoorzieningen.
- Jongerenaccommodatie The Maxx ligt dichtbij, dat ten goede komt aan de programmering.
- In dit gebied wordt gezocht naar een goede plek voor jongeren.
- Dichtstbijzijnde school is basisschool De Mheyster op ca. 500 meter (waar overigens al een kunstgras sportvoorziening naast ligt) en basisschool De Regenboog op ca. 600 meter.
- Ligt nabij het traject van de Parkstad Route (Leisure Lane).
- Uit JOGG-meting (2019) lijkt sportlidmaatschap onder jeugd hoog te liggen (90%).
- Uit de buurtmonitor (2021) blijkt dat relatief veel mensen (22%) ontevreden zijn over onderhoud van speelveldjes.

Hermesweg (Maria-Gewanden)

- In Maria-Gewanden wonen ca. 500 kinderen/jongeren (5-19 jaar). Gezien de nabijheid van de wijken Mariarade en De Dem en is het werkelijke verzorgingsgebied waarschijnlijk groter.
- Nog onduidelijk of er ruimte overblijft voor eventuele uitbreiding tbv sport en spel op termijn
- De plek ligt naast Basisschool De Vlieger (Rijke Schooldag).
- De grond is niet in eigendom van de gemeente maar van woonstichting. Het park wordt (deels) aangekocht ivm Parkstad Route, die moet in 2023 aangelegd worden. Integratie van Cruyff Court zal complicerend en vertragend werken op de aanleg van de Parkstad Route.
- Het betreft een gebied met veel groen, een (verhard) Cruyff Court zou mogelijk enigszins afbreuk kunnen doen aan het huidige karakter van dit gebied.
- Uit de buurtmonitor blijkt dat relatief veel mensen (26%) ontevreden zijn over voorzieningen voor jongeren.

Zeswegenlaan (Zeswegen)

- In Zeswegen wonen ca. 600 kinderen/jongeren (5-19 jaar).
- Kwetsbare buurt met relatief (erg) laag gemiddeld inkomen
- Op deze locatie is al een groot geasfalteerd multi-sportvoorziening aanwezig.
- Dat wordt ook gezien door de buurt. Relatief veel inwoners (52%) zij tevreden over speelmogelijkheden voor kinderen blijkt uit de Buurtmonitor 2021.
- Naastgelegen is de gezonde basisschool de Wegwijzer onderdeel van BMV Sam Sam
- Op korte afstand ligt sportzaal Zeswegen.
- Uit JOGG-meting (2019) lijkt sportlidmaatschap onder jeugd vrij hoog te liggen (86%).

Alberdingk Thijmplein (Molenberg)

- In Molenberg wonen ca. 600 kinderen/jongeren (5-19 jaar).
- In deze wijk is er al eerder een poging gedaan om een Cruyff Court te realiseren. Dat is toen o.a. ivm kostenoverwegingen niet gelukt.
- Uit JOGG-meting (2019) lijkt sportlidmaatschap met 81% wat lager dan gemiddeld te liggen.
- Op basis van een eerste schets lijkt het ruimtelijk gezien goed inpasbaar en blijft er nog ruimte voor eventuele additionele sportvoorzieningen in de toekomst.
- Afstand tot dichtstbijzijnde jongerenaccommodatie (The Break in MSP) is groot. Al zou deze locatie daarmee ook juist een waardevolle aanvulling kunnen zijn voor jeugd- en jongerenwerkers om bestaande voorzieningen om jongeren te ontmoeten. Uit de buurtmonitor (2021) blijkt 20% ontevreden over voorzieningen voor jongeren.
- Afstand tot gezonde basisschool de Broederschool en Vrije School is ca. 300 m, El Wahda ligt op ca. 500 meter waarmee onderwijsgebruik te verwachten is.

Sikkelhof (Heerlerbaan-Schil)

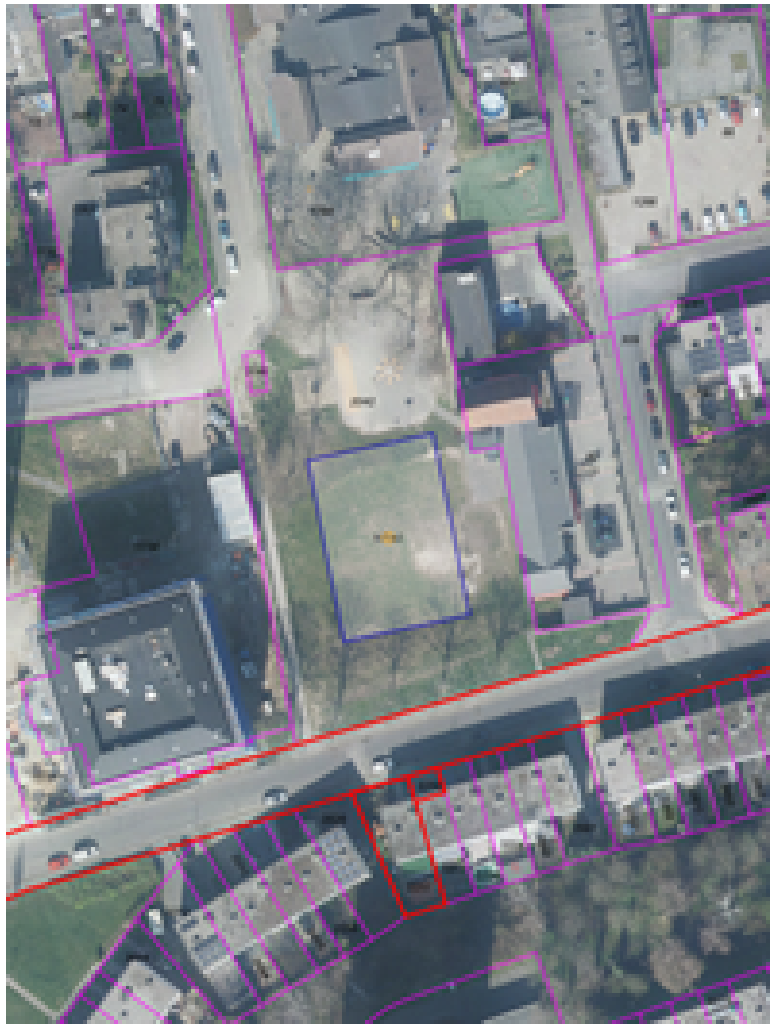
- In Heerlerbaan-Schil en Heerlerbaan wonen ca. 1300 kinderen/jongeren al zal het gebruik voornamelijk komen uit de buurten ‘Egstraat en omgeving’ en Heerlerbaan Oost. In de leeftijd 0-15 jaar wonen in deze wijken 740 kinderen.
- Op dit moment is het al een redelijk goede (voetbal)voorziening
- Dichtbij (gezonde) basisschool De Windwijzer
- Dat tevredenheid over aanwezige sport- en speelvoorzieningen lag in 2021 hier ook hoger dan bij andere zoekgebieden.
- Uit JOGG-meting (2019) lijkt sportlidmaatschap onder jeugd hoog te liggen (91%). Sportdeelname onder volwassenen ligt in dit zoekgebied ook hoger dan in andere zoekgebieden.
- Momenteel wel veel klachten ervaren voor jongerenoverlast

Navolaan (Vrieheide)

Hoewel deze locatie in principe niet binnen de eerder bepaalde zoekgebieden valt, is deze vanuit de gesprekken in fase 2 ook op tafel gekomen en meegenomen in de analyse.

- In Vrieheide wonen ca. 900 kinderen/jongeren (5-19 jaar).
- Zeer kwetsbare buurt relatief laag gemiddeld inkomen.
- Ruimtelijk gezien lijkt het Cruyff Court weliswaar inpasbaar maar blijft er geen ruimte over voor additionele sport- spel voorzieningen
- De naastgelegen gezonde basisschool de Schakel heeft een Schoolplein 14.
- Op het (enigszins) nabijgelegen sportcomplex Varenbeuk zijn er ook plannen voor het ontwikkelen van openbare sport- en speelvoorzieningen voor jongeren. Raadzaam om die ontwikkeling af te wachten.
- Uit de buurtmonitor (2021) blijkt een hoge mate van ontevredenheid over speelmogelijkheden (23%) en voorzieningen voor jongeren (31%). Zie ook ontwikkeling hierboven.
- Uit JOGG-meting (2019) lijkt sportlidmaatschap onder jeugd relatief laag te liggen (78%).
- Buurtpunt ‘t Heitje van Alcander is nabij.

Multicriteria analyse

5: hoog – 1: laag Locaties	Relevantie zoekgebied	Meerwaarde tov bestaande voorziening	Ruimtelijk inpasbaar (minimale variant)	Ontwikkelruimte voor additionele (Sport)voorziening / synergie	Verwacht Onderwijs-gebruik	Totaal score
Hermesweg (Maria-Gewanden)	5	3, nu langgerekt grasveld met doeltjes en omheining / nu natuurlijke omgeving	ja, op voorwaarde dat het park volledig heringericht kan worden. Grond is echter (nog) geen eigendom van de gemeente	4, basketbalveldje al aanwezig En er loopt een initiatief voor beweegtoestellen.	5 (BS De Vlieger ligt ernaast	17 (te complicerend ivm Parkstad Route)
Kastanjelaan (Mariarade)	5	3, nu een compact grasveld met doeltjes en omheining	Ja, wel te maken met hoogteverschil dat moet worden opgevangen, dicht op woningen	3, blijft beperkte ruimte over	3, Meyster en Regenboog enigszins op afstand	14
Zeswegen	5	2, nu een geasfalteerd multi-sportveld met belijning en afrastering en wordt goed beoordeeld.	ja	5, blijft nog volop ruimte	5 (De Wegwijzer ligt ernaast)	17
Alberdingk Thijmplein (Molenberg)	5	4, nu al verhard voetbalveld niet multifunctioneel.	ja	4, er blijft op het plein nog voldoende ruimte over voor uitbreiding in de toekomst.	5 (Broederschool en Vrije School en Al Wahda?)	**18**
Sikkelhof (Heerlerbaan)	2	3, nu al een voetbalveld met (gedeeltelijke) omheining	Ja	5, in het groen nabij woningen. Er is nog volop ruimte voor doorontwikkeling	5 (BS De Windwijzer ligt ernaast)	15
Nog ter overweging						
Navolaan (Vrieheide)	*5*	*3, tov de huidige voorziening is het een meerwaarde. Op sportcomplex Varenbeuk zijn echter ook plannen voor openbare buiten sport*	*ja*	*3, Afgezien van het schoolplein geen ruimte in de directe omgeving*	*5, BS De Schacht ligt ernaast*	*16*

Conclusie en vervolg

De locatie die momenteel het meest geschikt lijkt voor een Cruyff Court is: **Alberdingk Thijmplein in Molenberg**.

Waarbij we de relatief grote afstand tot een bestaand voetbalcomplex en een eerder poging tot het realiseren van een Cruyff Court in de wijk mee in overweging hebben genomen.

Het is wenselijk om in samenspraak met buurtbewoners, maatschappelijke organisaties het concept op deze locatie verder uit te werken in een concreet plan.

